

Dyslexieprotocol

Versie november 2023

Inhoudsopgave

Inleiding.....	2
Definitie	2
Dyslexieverklaring	2
Dyslexiekaart	3
Tijdverlening	3
Verklanking	3
Laptop als schrijfgerei	3
Aangepaste correctie op spelling.....	3
Hulpmiddelen	4
Examen.....	4
Leerling en dyslexie	4

Inleiding

Het dyslexiebeleid van de school richt zich op erkenning van dyslexie. Het ALC wil zo veel mogelijk leerlingen de kans geven een diploma te behalen dan wel een geslaagde overstap te maken naar HAVO 4. Om beter in beeld te brengen wat dyslexie betekent voor leerlingen, hun ouders en de school, is dit protocol gemaakt. In het protocol staat vermeld wat de dyslectische leerling van de school mag verwachten en wat de school van de leerling mag verwachten.

Definitie

Er zijn verschillende definities van dyslexie. In dit protocol wordt de definitie gehanteerd zoals die door de Stichting Dyslexie Nederland gebruikt wordt: "Dyslexie is een stoornis die wordt gekenmerkt door een hardnekkig probleem met het aanleren en het accuraat en/of vlot toepassen van het lezen en/of spellen op woordniveau".

In de meeste gevallen wordt dyslexie gediagnosticeerd op de basisschool. Toch komt het ook voor dat dyslexie pas wordt onderkend in het voortgezet onderwijs als leerlingen veel teksten en talen moeten verwerken en de grenzen van hun compensatiemogelijkheden bereiken. Van dyslexie is sprake als de beheersing van het lees- en/of spellingniveau duidelijk achterblijft bij de rest van de ontwikkeling en ondanks extra instructie en begeleiding de problemen blijven bestaan.

Dyslexie heeft gevolgen voor vrijwel alle vakken. Door problemen met technisch lezen kan een leerling moeite hebben om een tekst te begrijpen. Daarnaast kunnen spellingsproblemen invloed hebben op de constructie van een tekst waardoor de boodschap minder goed overkomt. Omdat exacte vakken soms ook veel tekst bevatten, kan het (te) veel tijd kosten de desbetreffende tekst te vertalen naar de gevraagde som.

Dyslectische leerlingen in het VO kunnen problemen hebben met:

- Lezen en/of spellen op woordniveau in het Nederlands;
- Spelling, woordbetekenis en grammatica van de moderne vreemde talen;
- Het snel en accuraat lezen bij alle vakken;
- Het snel en accuraat spellen bij functioneel schrijven;
- Het omzetten van gesproken in geschreven tekst;
- Het tegelijk uitvoeren van bovengenoemde taken;
- Het snel begrijpen van gelezen teksten.

Dyslexieverklaring

Wanneer door een erkend deskundige de diagnose dyslexie is gesteld, krijgt de leerling van dit bureau een dyslexieverklaring. Deze verklaring is noodzakelijk om in aanmerking te komen voor de wettelijke (examen)faciliteiten die er voor dyslectische leerlingen zijn. Bij de dyslexieverklaring horen aanbevelingen die de leerling helpen beter met de dyslexie om te gaan. Deze aanbevelingen verschillen per leerling, omdat niet alle dyslectische leerlingen behoefte hebben aan dezelfde compensaties/ dispensaties. Sommige aanbevelingen vallen onder de verantwoordelijkheid van de school en andere onder de verantwoordelijkheid van de leerling en/of de ouders. Alle leerlingen die een dyslexieverklaring hebben, komen op onze faciliteitenlijst te staan. Alle docenten nemen kennis van deze lijst.

Dyslexiekaart

Elke dyslectische leerling ontvangt van het ALC een groene dyslexiekaart. Op deze kaart staat aangegeven op welke faciliteiten de leerling recht heeft en wat wij deze leerling kunnen faciliteren.

De groene kaart ziet er als volgt uit:

GROENE KAART VAN: _____

?? TIJDVERLENGING

?? VERKLANKING (dyslexie-software)

?? LAPTOP ALS SCHRIJFGEREI (Textaid)

?? AANGEPASTE CORRECTIE OP SPELLING (ONDERBOUW)

?? GEBRUIK VAN HULPMIDDELEN (IN OVERLEG)

Per leerling wordt er gekeken waar hij/zij recht op heeft volgens dyslexieverklaring en aangekruist op de kaart.

Tijdverlening

Vrijwel alle dyslectische leerlingen hebben recht op tijdverlening. Bij toetsen en tentamens krijgen zij dus langer de tijd om deze te maken. De leerlingen krijgen, wanneer een toets een lesuur duurt, tien extra minuten.

Verklanking

Op het ALC werken we met speciale dyslexiesoftware. Wanneer de leerling hier recht op heeft en behoefte aan heeft, krijgt hij/zij de (les)boeken op de laptop via het programma Dedicon en dit wordt voorgelezen door het programma TextAid. Deze software heeft een voorleesfunctie en daarmee kunnen alle (les)boeken en digitaal leesmateriaal van de leerlingen worden voorgelezen.

Laptop als schrijfgerei

Dyslectische leerlingen mogen, wanneer hier behoefte aan is, hun laptop als schrijfgerei gebruiken en dus toetsen en opdrachten op de laptop maken.

Aangepaste correctie op spelling

In alle leerjaren, behalve het examenjaar, wordt er rekening gehouden met dyslexie bij het nakijken van verslagen, toetsen etc. Wanneer een leerling bijvoorbeeld bij de werkwoordspelling de uitgang van een woord juist schrijft, maar in het woord zelf een fout maakt, wordt hij/zij hier niet op afgerekend. We vinden het wel belangrijk dat ook dyslectische kinderen kritisch blijven op wat ze schrijven en verwachten dat zij wel hun best zullen doen

om bijvoorbeeld bij schrijfoopdrachten zoveel mogelijk foutloos proberen te werken. Wij zullen bij hen wel soepeler omgaan met de gemaakte fouten.

Hulpmiddelen

Het gebruik van bepaalde hulpmiddelen zoals eigen laptop met TextAid of zo mogelijk reading pen of andere hulpmiddelen zijn toegestaan, maar het gebruik ervan gaat altijd in overleg met de vakdocent, mentor en afdelingsleider. De hulpmiddelen moeten door de ouders worden aangeschaft.

Examen

Leerlingen die in het bezit zijn van een dyslexieverklaring komen op grond van artikel 55 van het Eindexamenbesluit in aanmerking voor een verlenging van de examentijd bij het centraal schriftelijk examen van 30 minuten. Op basis van dit artikel kunnen ook andere aanpassingen worden aangevraagd, mits deze aansluiten bij de begeleidingsadviezen uit de deskundigenverklaring. Meer informatie hierover is verkrijgbaar bij de secretaris van het eindexamen. Ook mogen dyslectische leerlingen het examen op een laptop maken.

Leerling en dyslexie

Met onderstaande punten moet een dyslectische leerling rekening houden; deze aandachtspunten vallen ook onder zijn of haar verantwoordelijkheid:

Tijdens de les:

- Zorg voor goede aantekeningen en laat deze eventueel door de docent controleren;
- Controleer gemaakt huiswerk zorgvuldig;
- Vraag de docent om hulp als het niet lukt of als je niet goed weet hoe je iets moet aanpakken;
- Ga zo veel mogelijk vooraan zitten.

- Thuis:
- Plan het huiswerk goed; houd er rekening mee dat het huiswerk meer tijd kan kosten;
- Herhaal de stof zo veel mogelijk;
- Maak aantekeningen en/of schema's bij het leren;
- Blijf lezen.

- Bij toetsing:
- Vermeld "D" of 'dyslexie' op het toetsblad;
- Vraag eventueel vooraf of er een andere toetsingsmogelijkheid bestaat (mits je hier volgens de verklaring recht op hebt).